

Kártékony pozsonyi fellépés

2023 február 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Kácer szlovák külügyminiszter szavai a visegrádi négyeknek is kárt okoznak

Ma már a nyolcvanas éveit taposó egykori újságíró-kolléga nevéhez fűződik a következő történet: amikor harminc éve kettévált Csehszlovákia, ő az első között akkreditálták Pozsonyba tudósítónak. Ezt nagy lelkesedés fogadta a kisebbik utódállam fővárosában, egészen addig, amíg a tudósító a rá jellemző epés humorral valami ilyesmit nem válaszolt: „Ez valóban csodálatos, de azok az országok, ahol eddig dolgoztam: a Szovjetunió, az NDK és Csehszlovákia, közben mind megszűntek.” A hírek szerint nem növelte ezzel a szlovákok amúgy sem erős önbizalmát.

Történelme során a szláv és német nyelvű országok, birodalmak közé ékelt Magyarország is küszködött a kisállam-szindrómával, pedig valójában közepes méretűek vagyunk: hazánk még az új, 2022-es népszámlálási becslés fényében is a tizenharmadik legnépesebb a huszonhét uniós tagállam közül, azaz helye van a lista felső felében. Könnyű belegondolni, milyen lehet az önértékelése Szlovákiának – népességük a mienkének alig több mint a fele, államiságuk a mi ezer évünk helyett harminc –, amelynek népeit, szlovákokat, magyarokat, kárpátnémeteket, ruszinokat, cigányokat és másokat hosszú időn át éppen Budapestre kormányozták. Minden szomszédjuknál, még Ausztriánál is kisebbek, ráadásul csaknem félmillió magyar él a még krisztusi korba sem lépett országukban.

Amióta felvidéki ismerőseim nyomán – a megfelelő helyismeret és nyelvtudás híján is – foglalkoztatni kezdett a szlovákiai politika, egyre inkább annak a nyomait láttam: északi szomszédunk közléte és a magyar–szlovák kapcsolatok világa is olyan terep, ahol vékony jégen járnak a szereplők. Noha Szlovákia közepesen fejlett, biztonságos uniós és NATO-tagállam Európa közepén, a magyarellenesség ijesztő példái voltak az utóbbi időben Tamás Aladárné 99 éves rimaszombati tanítónő meghurcolása az állampolgársági törvény miatt, illetve a később hozzá hasonlóan emiatt Magyarországra költöző Malina Hedvig nyitrai bántalmazása, majd szavainak hivatalos meghazudtolása.

Mindamellet az utóbbi időben két könyvvel – Vladimír Palko szlovák kereszténydemokrata politikustól a Jönnek az oroszok, illetve Csáky Páltól A penge élén – is arról győződtem meg, igenis, vannak közös értékeink, amelyekre alapozhatunk, továbbá kölcsönös higgadsággal és jóindulattal a közös érdekeket szolgáló építőmunkát folytathatunk a Duna két partján. Mindezt természetesen a Trianon utáni feltételrendszerben téve. Valahogy úgy, ahogy a korábban igencsak borús magyar–szerb viszonyt sikerült az utóbbi években példátlanul baráti szintre emelni a kölcsönös történelmi sérelmeket oldó gesztusokkal és a közös érdekek felismerésével.

Mindezek fényében különösen aggasztók Rastislav Kácer szlovák külügyminiszter dühödő magyar- és Magyarország-ellenes megnyilatkozásai, mégpedig nemcsak a kétoldalú kapcsolatokat, hanem a visegrádi együttműködést is tekintve. Úgy nehéz gyümölcsöző együttműködést folytatni, hogy közben partnerünk például területi követelésekkel vádolja meg országunkat az ő rovására.

Kácerrel kapcsolatban – akit budapesti nagyköveti korából is ismerhetünk, és nem feltétlenül a legjobb emlékeket hívja elő – politikailag az lenne az előnyösebb értelmezés, ha provokációi az elmeállapotának lennének betudhatók. Az viszont, hogy változatlanul a helyén maradhatott, inkább Száraz Dénes a felvidéki Ma7 hasábjain megfogalmazott véleményét erősíti: a szlovák Való Világba illő külügyér nem magányos provokátor, inkább megbízhatást teljesíthet, akár belpolitikai, akár brüsszeli sugallatra.

Szlovákiában az elmúlt öt évben három miniszterelnök és három kormány bukott meg. Szeptemberben előre hozott választásokat tartanak, ennek is betudható a felfokozott indulat. A pozsonyi közélet tragikomikus fejleménye, hogy Kácerrel az OL'ANO kormánypárt vezetőjeként most az első (bukott) miniszterelnök, Igor Matovic is elhatárolta magát. Nem gondoltuk volna, hogy megérjük: a szélsőséges magyarellenességéről ismert Ján Slota Szlovák Nemzeti Pártjának mostani vezetője, Andrej Danko lesz mostanra a közép-európai, közte a magyar–szlovák összefogás szószólója, aki szintén elítéli Kácerrel.

Mindenesetre ha a külügyminisztert továbbra sem meneszti, akkor meg kell várnunk, hogyan alakulhat a viszony a következő szlovák kormánnyal. Az elkövetkező fél év annak is próbája lesz, hogy mennyire élezi ki az ellentéteket Petr Pavel, a hamarosan hivatalba lépő új cseh államfő, aki valamiért még csak megválasztott köztársasági elnökként is fontosnak tartotta, hogy vigyen némi feszültséget a magyar–cseh kapcsolatokba. Példát vehet leendő szlovák kollégájáról, Zuzana Caputováról, aki liberális politikusként is meg tudja állni, hogy feleslegesen gerjessze az indulatokat.

Egy térségi együttműködésben természetesen az időnkénti nézeteltérések, mint ahogyan az is, hogy négy ország sorra következő választásai más és más felállást eredményezhetnek. Az egy éve tartó orosz–ukrán háború a szankciókkal, a fegyverszállításokkal együtt nemcsak az európai közbeszédet és diplomáciát uralja, hanem az ellentéteket is felnagyíthatja. A jó diplomácia azonban annak szolgálatába áll, hogy ezeket hogyan lehet tompítani,

nem pedig a felerősítésükön munkálkodik. Lenne éppenséggel alkalom a politikai habverésre a magyar–lengyel viszonyban is, a lengyelek például azért hátráltatták péntek éjjelig a tizedik uniós szankciós csomag elfogadását, mert nem találták azt elég radikálisnak.

De Budapesten és Varsóban is pontosan tudják, és érződik ez Mateusz Morawiecki kormányfő hozzáállásán is, hogy a két ország szövetsége többet ér az aktuálpolitikai piros pontoknál. Még a világpolitikai barikádok gyakran ellenkező oldalán harcoló Franciaország esetében is azt látjuk, hogy a közös pontokat, nem pedig az ellentéteket keresik a kapcsolatainkban. Így volt most ez a nukleáris együttműködés megerősítésében és annak megakadályozásában, hogy az Oroszországgal szembeni szankciók az atomipart is sújtsák.

Abszurd, hogy a bő egy éve nálunk járt Emmanuel Macron francia elnök – akinek pedig a magyar vezetés az ellenfeleit támogatta – barátibb hangot üt meg az Orbán-kormánnyal a szlovák külügyminiszterhez képest, miközben a Heger-kabinet mögötti legnagyobb frakcióban ott ül Grendel Gábor és Gyimesi György.

Nem tudjuk, meddig tart az ukrajnai háború, de annyi ideig biztosan nem, mint amilyen régóta és még amilyen hosszan összetartja Közép-Európát a több évszázados tapasztalat. Olyan történelmi élményanyag, amelynek nyomán ma is ismerősebben járunk-kelünk Prágában, Krakkóban és Pozsonyban, az egykori Monarchia, később pedig a szovjet érdekszféra fontos városaiban, mint Londonban vagy Párizsban. Brüsszeltől – átvitt értelemben – már nem is beszélve.

A több mint harmincéves visegrádi együttműködés túlélte Vladimír Meciar, valamint az azóta levitézlett magyar és a lengyel posztkommunista baloldalt, és egy hatvanmilliós térség közös hangjává lett, például a migrációs válság idején. Pozsonyban is érdemes megfontolni, hogy az EU lakosságának alig egy százalékát kitevő ország halk szopránja – Szlovákia németül és franciául is nem? – milyen erővel hatna önmagában Brüsszelben. Már persze abban az esetben, ha több akar lenni nyugat-európai érdekek szócsövénél és végrehajtójánál.

Borítókép: Rastislav Kacer (Forrás: Reuters)

Szűcs László - www.magyar nemzet.hu

Ajánló

